

Stane se Čína světovou technologickou supervelmocí?

Ni nationalinterest.org/blog/techland-when-great-power-competition-meets-digital-world/will-china-become-world-s-technology

11. února 2023

V dnešním přeplněném mezinárodním prostředí technologické inovace, jako je umělá inteligence, automatizace, robotika, kvantové technologie a vesmírné technologie, obecně poskytují státům výjimečné výhody a utvářejí globální mocenskou konkurenci. Čína, která přitáhla pozornost svými investicemi a politikami v těchto oblastech, se začala projevovat jako významný protivník Spojených států.

Čína se snaží využít politických, ekonomických, vojenských a obchodních příležitostí, které nabízejí inovativní technologie, a stát se světovým lídrem v oblasti technologií. Čínská strategie, ve které všechny čínské státní mechanismy jednají společně, má v úmyslu zvýšit podporu státních podniků, upřednostnit výzkumné a vývojové aktivity, zajistit high-tech industrializaci a podpořit inovační programy. Co však tento přístup, který v poslední době znepokojuje západní země, znamená?

Čínský technologický pragmatismus

Začátkem roku 2006 čínský kabinet prohlásil, že považuje inovativní technologie za strategickou volbu v rámci Národního střednědobého a dlouhodobého plánu rozvoje vědy a techniky (2006-2020). V této souvislosti Čína, která se zaměřuje na posílení svých schopností v

oblastech, jako jsou bezpilotní letadla a vesmír, začala v souladu se svými pětiletými plány rozvoje popularizovat používání digitálních technologií a automatizace. V rámci programu 973, který byl zahájen v roce 2009 pod koordinací Ministerstva vědy a technologie, Čína zvýšila svou podporu mnoha vědeckým programům, včetně kvantových technologií, vesmírných a satelitních technologií, kybernetických schopností, umělé inteligence, cloud computingu, automatizačních systémů a robotiky.

Čína, která kodifikovala své technologické cíle v roce 2015, když oznámila své plány „Made in China 2025“ a Internet Plus, se zaměřila zejména na investice do umělé inteligence, kvantových technologií a velkých dat. Technologický rozvoj také poskytuje Číně rozsáhlé ekonomické příležitosti, i když v rozvoji high-tech průmyslu a zvyšování podílu na trhu přetrvávají problémy. Proti aktérovi s velkými technologickými společnostmi, jako jsou Spojené státy, se čínští politici snaží zvýšit kapacitu Číny a stát se aktérem, který může na globálním trhu konkurovat společnostem jako Alibaba, Tencent, Baidu, Huawei a Xiaomi.

Dalším účelem čínských investic do inovativních technologií je integrace těchto schopností a dalších technologií dvojího užití do vojenského prostoru. Čína za prezidenta Si Ťin-pchinga začala v roce 2015 reformovat Lidovou osvobozenou armádu (PLA) jako součást své civilně-vojenské integrační politiky a od té doby zlepšila schopnosti strategických podpůrných sil PLA v oblastech, včetně vesmíru, kybernetické války a elektronického boje. Při modernizaci své armády se tedy Čína také snaží zavést novou vojenskou doktrínu založenou na konkurenci ve vesmíru a budoucích válkách.

V souladu s touto doktrínou a cílem restrukturalizace ozbrojených sil jsou státní společnosti, soukromé technologické společnosti, univerzity a výzkumná centra v partnerství s čínskou armádou. V tomto bodě vystupují kvantové technologie, kybernetické schopnosti, vesmírné programy, automatizace, roboti a umělá inteligence jako základní součásti čínské civilně-vojenské integrační strategie. Čína,

kteřá v roce 2017 zřídila Ústřední komisi pro integrovanou vojenskou a civilní rozvoj za účelem koordinace politik civilně-vojenské integrace, dala této komisi široké pravomoci určovat a zajišťovat potřeby.

Čína, která v roce 2016 vyslala do vesmíru kvantovou družici, aby zvýšila své vojenské schopnosti, hledala příležitosti, jak zlepšit své zpravodajské, sledovací a průzkumné schopnosti a získat výhodu nad globálními rivaly. Podobně čínská 360 Enterprise Security Group, první civilně-vojenské inovační centrum kybernetické bezpečnosti v zemi, začala vytvářet systémy kybernetické obrany pro vojenské potřeby.

Globální konkurence ve stínu inovativních technologií

Pro Washington se rostoucí technologická kapacita Číny stala jedním z hlavních problémů bilaterálních vztahů s Pekingem. Vzhledem k touze amerických tvůrců rozhodnutí udržet si globální vedoucí postavení Washingtonu v ekonomických, vojenských a technologických oblastech se civilně-vojenská integrace Pekingu a vývoj technologií dvojího užití staly pro Spojené státy zásadní výzvou. Proto již v roce 2010 přijal Washington za Obamovy administrativy strategii, jak omezit rychlý ekonomický vzestup Číny. Poté, co byl zvolen prezident Donald Trump, přijal agresivnější politiku zahrnující ekonomické a technologické sankce. Politika založená na sankcích způsobila značné ztráty čínským společnostem, jako je Huawei. Washingtonská politika boje proti Číně pokračuje i za prezidenta Joea Bidena, i když metody jsou odlišné.

Navzdory tomu lze říci, že čínská politika Washingtonu zatím není jasná. Lze však rozeznat čtyři zásadní parametry: udržení technologického, ekonomického a vojenského vedení; omezení vlivu Číny na technologickém trhu prohloubením spolupráce s jejími spojenci; výroba alternativních technologií; a budování technologicko-politické struktury proti svým rivalům.

Například úzké zaměření NATO na technologický vzestup Číny je významným ukazatelem obav Západu. Západní společnosti byly vybízeny, aby omezily spolupráci s Čínou, a v některých případech byla omezení uzákoněna. Bylo také vyvinuto úsilí o omezení akvizice západních společností Pekingem.

Podmínky a oblasti hospodářské soutěže v dnešním světě však nejsou založeny pouze na bezpečnostním paradigmatu. Instituce a aktéři současného globálního řádu úzce spolupracují s Čínou. Jinými slovy, v dnešním konkurenčním prostředí neexistuje žádná bipolární struktura. Mnoho aktérů, včetně Spojených států a jejich spojenců, musí spolupracovat s Čínou v různých oblastech. Tato situace komplikuje rozsah a budoucnost protičínské kampaně.

Technologická konkurence se navíc neomezuje pouze na fyzický nebo geopolitický prostor. Konkurenční prostředí přesahuje státy, instituce, společnosti a další aktéry a zahrnuje oblasti založené na informacích a datech. Tato konkurence v digitálním prostoru není oblastí, kde by státy, vlády nebo jiní aktéři – dokonce i hegemoničtí – mohli uplatňovat přímou dominanci. Tato situace zvyšuje důležitost diskusí o budoucnosti dnešního konkurenčního prostředí.

Mesut Özcan je Ph.D. student na Sakarya University Middle East Institute studující, jak inovativní technologie ovlivní bezpečnost a mezinárodní konkurenci.

Obrázek: Shutterstock.